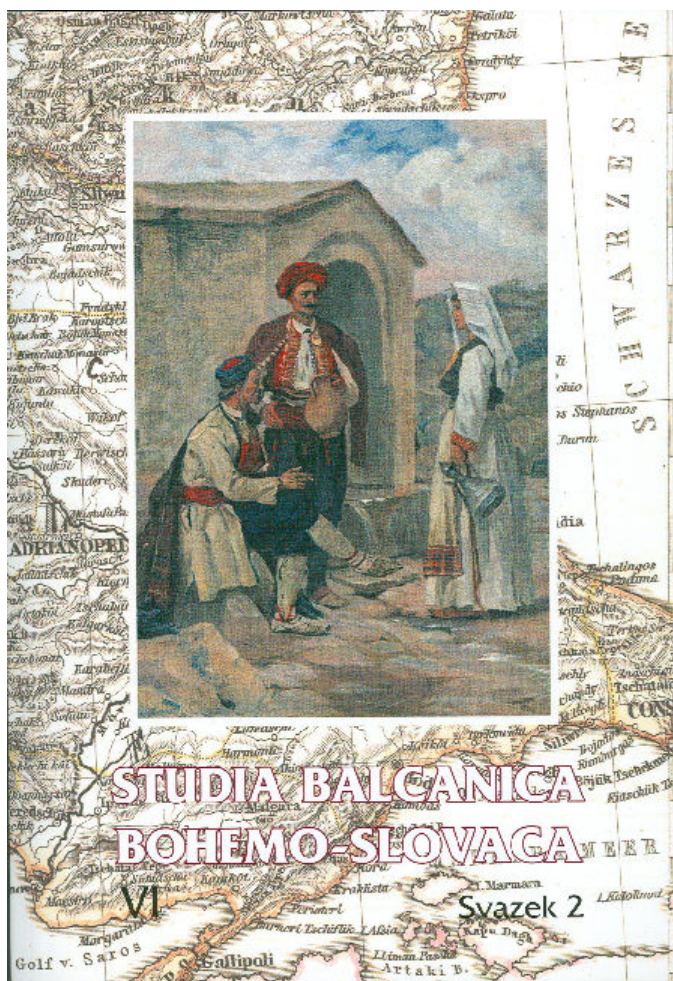


25. až 27. dubna 2005 se v Brně uskutečnilo v pořadí již VI. mezinárodní sympozium balkanistů, specialistů zabývajících se studiem jihovýchodní Evropy. Organizační tým tvořili (v abecedním pořadí): doc. PhDr. Pavel BOČEK, CSc. (Historický ústav FF MU), doc. PhDr. Ladislav HLADKÝ, CSc. (Historický ústav AV ČR), Mgr. Pavel KREJČÍ, Ph.D., a PhDr. Václav ŠTĚPÁNEK, Ph.D. (oba Ústav slavistiky FF MU).

V roce 1969 se v Brně konalo I. balkanistické sympozium, koncipované tehdy jako zasedání českých a slovenských balkanistů. Brněnská sympozia se v následujících letech poměrně pravidelně opakovala a postupně získávala charakter vědeckých setkání mezinárodních. Příspěvky přednesené na sympoziích byly publikovány ve sbornících s názvem **Studia balcanica bohemoslovaca**. Poslední balkanistická sympozia se uskutečnila v Brně v roce 1994 (v pořadí IV. sympozium) a v roce 2001 (V. sympozium, jehož se zúčastnili v prvé řadě studenti a doktorandi balkanistických oborů).

Na VI. mezinárodní balkanistické sympozium, které se konalo v historických prostorách Moravského zemského muzea v Brně, se s referáty přihlásilo 115 badatelů z Bosny a Hercegoviny, Bulharska, Česka, Chorvatska, Makedonie, Rakouska, Slovenska, Slovinska a Srbska. Spoluorganizátory sympozia byly Ústav slavistiky FF MU, Historický ústav AV ČR, Český národní komitét balkanistů, Maticе moravská, Moravské zemské muzeum a Jihomoravský kraj. Posledně jmenovaná instituce přispěla ke zdaru akce významnou finanční podporou, za kterou jí patří poděkování všech zúčastněných. Cílem sympozia bylo představit odborné a metodologické posuny, k nimž došlo v rámci oboru v posledních deseti až patnácti letech, tj. od doby, kdy oblast Balkánu prošla bouřlivými politickými změnami, které dočasně oslabilly i vzájemné vědecké kontakty.



Jednání symposia probíhalo ve třech odborných sekcích. Vstupní příspěvek pro **jazykovědnou sekci**, nazvaný *Jazyková identita a štantartizácia v priestore juhovýchodnej Európy*, připravil prof. PhDr. Miroslav Dudok, DrSc. (Filozofická fakulta UK, Bratislava).

Na úzkou vzájemnou provázanost literatur národů jihovýchodní Evropy poukázal referát prof. PhDr. Ivana Dorovského, DrSc. (Filozofická fakulta MU, Brno) *Některé zvláštní rysy balkánského meziliterárního společenství*, který otevřel jednání **literárněvědné a kulturologické sekce**. Prof. Dorovskému, přednímu českému slavistovi a balkanistovi a v předchozích desetiletích hlavnímu organizátorovi brněnských balkanistických setkání, byl rovněž věnován půldenní blok programu symposia, neboť v roce 2005 oslavil jmenovaný vědec 70. narozeniny.

Společnou **sekcí historiků, politologů a etnologů** zahájil příspěvek PhDr. Miroslava Tejchmana, DrSc., (Historický ústav AV ČR, Praha), *Česká historická balkanistika v uplynulých deseti letech*. Referující připomenul řadu hodnotných syntéz, které čeští historici v minulém desetiletí vydali – *Dějiny jihoslovanských zemí, Dějiny Řecka, Dějiny Bulharska, Dějiny Makedonie, Dějiny Srbska*, zároveň však neskrýval ani určité metodologické zaostávání současné české historické balkanistiky.

PŘÍSPĚVKY TVOŘÍCÍ DRUHÝ SVAZEK: Sekce literárněvědná a kulturologická

Mediterránní a byzantsko-balkánské meziliterární společenství (Ivan DOROVSKÝ)

- **VZÁJEMNÉ LITERÁRNÍ VAZBY ČESKO-BALKÁNSKÉ; LITERÁRNÍ SPOLUPRÁCE MEZI ZEMĚMI REGIONU**

Balkanski vidici srpske književnosti u periodu tranzicije (1989–2005) (Ivan NEGRİŠORAC)

Slovenská knihovna a literatura bývalé Jugoslávie v 90. letech (Bohuslava MARKOVÁ)

Bulharské fondy a bulharistická činnost Slovanské knihovny za posledních 15 let (Ivana SRBKOVÁ)

Nejstarší srbská sbírka přísloví z roku 1787 v díle Josefa Dobrovského, Vuka Karadžiče a Františka Ladislava Čelakovského (Marijana POPOVIĆ/ová/ a Snežana VUKMIROVIĆ/ová/)

Alegorie a fantastické motivy v satirách Svatopluka Čecha a Radoje Domanoviće (Radmila MARKOVIĆ/ová/)

Spolupráce českých, slovinských a chorvatských divadelníků na počátku 20. století (Radek NOVÁK)

Poznámky k literární tvorbě spisovatelů řecké národnosti z Jeseníků Praxitelise Makrise a Sotirise Joanidise (Libor MARTINEK)

- **BALKÁNSKÁ LITERÁRNÍ SOUČASNOST**

Post-literarní identitet vo „Yugo-Slovakia“ (Zvonko TANESKI)

Některé zvláštnosti současného makedonského a srbského dramatu (Ivana DOROVSKÁ)

Ženský rukopis – ženská literatura – krajšia polovica literatúry so zreteľom na autorky Bosny a Hercegoviny (Alica KULIHOVÁ)

Subjekt v románe Georgi Gospodinova Prirodzený román (Patrik ORIEŠEK)

- **FILMOVÁ TVORBA**

Reflexe jugoslávského konfliktu ve filmu – hledání sebe a druhého (Dominika PREJDOVÁ)

Fikcia „společného kulturního dědictva“ v srbskom filme 1989–2000 (Jana DUDKOVÁ)

- **MOTIVY, ŽÁNRY, TÉMATA**

Tragika „nepoznaného syna“ v jihoslovanském a evropském kontextu (rovina literární a sociokulturní) (Miroslav KOUBA)

K typologii, morfologii a poetice jihoslovanských pohádek o zvířatech (Irena BOGOCZOVÁ)

Dekadencia a Balkán (Libuša VAJDOVÁ)

Orientalismus, násilí a erotika v díle Josefa Holečka (František ŠÍSTEK)

- **BALKANISTA IVAN DOROVSKÝ (U PŘÍLEŽITOSTI JEHO 70. NAROZENIN)**

Zdravice prof. Dr. Ivanu Dorovskému, DrSc. (Milan GJURČINOV a Ivo POSPÍŠIL)

Hodnoty a rovnost v literatuře (Dvě knihy a jejich inspirativní hodnota) (Ivo POSPÍŠIL)

Hudba řeči a řeč hudby (Andrej ČERVENĚÁK)

Dějiny Balkánu a česko-balkánských styků v díle Ivana Dorovského (Ladislav HLADKÝ)

Etnologické práce balkanisty Ivana Dorovského (Bohuslav BENEŠ)

O zakotvenosti Ivana Dorovského v české kultuře (Jaroslav PÁNEK)

Literárne kondomína (Posuny v chápaní literárnej viacdomovosti) (Ján KOŠKA†)

Sekce jazyková

Jazyková identita a standardizácia jazykov v životnom priestore juhovýchodnej Európy (Miroslav DUDOK)

- **JAZYK A NÁRODNÍ VĚDOMÍ**

Balkanskijat kompleks za nacionalna identičnost (etno-psicholingvističen obzor) (Diana FREIOVÁ)

Lingvisticko-kulturologická anketa ako výskumný model etnickej komunity (Snežana JOVEVA-DIMITROVA)

- **JAZYKOVÁ NORMA A KODIFIKACE**

Úloha překladů bible pro kodifikaci spisovných jazyků u jižních Slovanů (Milada K. NEDVĚDOVÁ)

Misijata na vžroždenskite gramatiki (Borislav BORISOV)

Nichtberechtigte Völker im Kampf um Demokratie in der Habsburger Monarchie (Milan KRAJČOVIČ)

Dielo Antona Bernoláka a Najdena Gerova v kontexte dejín (Katarína SEDLÁKOVÁ)

Normiranje srpskog jezika ijekavskog izgovora (Milorad DEŠIĆ)

Neke nove tendencije u razgovornom srpskom jeziku u poređenju sa češkim (Verica KOPRIVICA)

- **PROBLEMATIKA TRANSKRIPCE**

Kirilicata v internet – nastojašte i badešte (Nadežda MICHAJLOVA-STALJANOVA a Elena KREJČOVÁ)

- **TEXT, STYL, JAZYKOVÁ KULTURA**

Specifické rysy verbálního humoru v řeči bulharských politiků po roce 1989 (Jordanka TRIFONOVA)

Ženskijat diskurs na koricata na „Cosmopolitan“ (sociolingvistični perspektivi) (Aleksandra VASILEVA)

Ezikova kultura, ezikova norma i razgovorna reč (Vladislav MILANOV)

- **SLOVNÍ ZÁSoba, LEXIKÁLNÍ SÉMANTIKA, ONOMASTIKA, LEXIKOGRAFIE**

Asymetria jazykovednej teórie a lexikografického spracovania v dvojazyčnom slovníku (na príklade nového bulharsko-slovenského slovníka) (Mária KOŠKOVÁ)

Onomastická a genealogická knižná produkcia vojvodinských Slovákov – podnetný materiál na jazykové výskumy (vydavateľská činnosť Spolku vojvodinských slovakistov) (Michal TÝR)

Jazyková proměna příjmení českého původu v Srbsku a Charvátsku (Ivana PIVALICA)

Za naj-novite tendencii pri izbora na lično ime v Bălgarija (Borjan JANEV)

Zoonomatopie na rozcestí tří slovanských jazyků (Sanja BAČUR/ová/, Ana BOGOJEVIĆ/ová/ a Tijana PEJČIĆ/ová/)

Studentský slang – rozdíly a podobnosti mezi srbským a českým studentským slangem (Ana PETROV/ová/ a Bojana MATIĆ/ová/)

Přenesené významy lexikálních jednotek z tematické skupiny „nádobí“ v bulharštině, češtině a srbštině (Cvetanka AVRAMOVA)

O glagolu „odraditi“ (semantički i sociolingvistički aspekt) (Duška KLIKOVAC/ová/)

- **IDIOMATIKA A FRAZELOGIE**

Teorie idiomatiky a frazeologie v českých a bulharských jazykových příručkách z posledních dvaceti let (Pavel KREJČÍ)

Neslovesné frazeologické jednotky typu A–S v bulharštině (Michaela KUZMOVA)

Irónia a smiech v bulharskej frazeológii (Daniela KONSTANTINOVA)

Apelativna a propriálna lexika vo frazeológii (Mária DOBRÍKOVÁ)

Srovnání českých a srbských zooapelativních frazémů (Snežana POPOVIĆ/ová/ a Mirjana STEVANOVIĆ/ová/)

- **ETYMOLOGIE A TVOŘENÍ SLOV**

Slovotvorně motivovaná (průhledná) substantiva v oficiální bulharské ornitologické terminologii a jejich srovnání s českými protějšky (Martin MIKESKA)

Za njakoi bǎlgarski nazvanija na ptici, vǎzniknali v balkanska ezikova sreda (Christina DEJKOVA)

Etymologická lexikografie na slovanském jihu na počátku nového tisíciletí (Ilona JANYŠKOVÁ)

- **GRAMATICKÉ JEVY**

Lexikální modalita (Eva PALLASOVÁ)

Proektăt BalcaNet – subkategorizacionni ramki na predikatite (Petja NESTOROVA)

Rozdíly v rodu slov cizího původu v srbštině a češtině (Gordana SAVIĆ/ová/)

- **JAZYKOVĚDNÁ PRODUKCE**

Slovinská jazykověda 2000–2005 (David BLAŽEK)